

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2015. május 21.

OLASZ NYELV

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI ÉRETTSÉGI VIZSGA

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

**EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA**

Általános útmutató

A javító tanár egyértelmű jelekkel, piros tollal javít: a jó megoldásokat kipipálja; a nem elfogadható megoldásokat aláhúzza; a hiányzó megoldásokat hiányjellel jelöli.

OLVASOTT SZÖVEG ÉRTÉSE

- A feladatokat tartalmi szempontok alapján kell értékelni, azaz a nyelvtani és a helyesírási hibákat csak akkor kell figyelembe venni, ha azok a válasz megértését akadályozzák.
- Minden feladatban csak egy megoldás értékelhető. Több beírt megoldás esetén a válasz akkor sem fogadható el, ha közöttük van a jó megoldás is.
- Ha a vizsgázó ugyanarra a kérdésre egymást kizáró tartalmú megoldásokat ad, a megoldásra nem lehet pontot adni.
- Minden részfeladatra egy pont adható. Plusz pont vagy fél pont nem adható!

Compito 1 (10 ponti)

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
D	F	A	L	E	M	G	H	B	I

A cél az eredeti szöveg teljes rekonstruálása, mégsem a mondatoknak a szövegben elfoglalt helyét, hanem a mondatok közötti kapcsolatok megtalálását pontozzuk. Jó megoldásként tehát csak az fogadható el, ha a jelölt az adott mondatot az előtte álló vagy az őt követő mondathoz, szövegrészhez helyesen rendelte hozzá.

Ennek megfelelően:

D-F.....1 pont	M-G 1 pont
F-A.....1 pont	G-H 1 pont
A-L.....1 pont	H-B1 pont
L-E.....1 pont	B-I1 pont
E-M.... 1 pont	

Compito 2 (7 ponti)

11. rottura
12. erede
13. titolo
14. nascita
15. cappella
16. sicurezza
17. sedile

Compito 3 (7 ponti)

18. un'ora / 1 ora
19. 1500 m /metri
20. (delle) scarpe adatte
21. i prodotti antizanzara
22. pausa / sosta
23. dormirà /dorme
24. una borsa

Compito 4 (6 ponti)

25. B	28. A
26. F	29. E
27. D	30. G

NYELVHELYESSÉG

- **A nyelvhelyességi vagy helyesírási hibával leírt megoldás nem fogadható el!**
- Minden feladatban csak egy megoldás értékelhető. Több beírt megoldás esetén a válasz akkor sem fogadható el, ha közöttük van a jó megoldás is.
- Ha a vizsgázó ugyanarra a kérdésre egymást kizáró tartalmú megoldásokat ad, a megoldásra nem lehet pontot adni.

Compito 1 (6 punti)

1. ai / per i
2. nei
3. di / delle
4. per /ad
5. a /ad
6. In /in

Compito 2 (6 punti)

7. vivranno
8. arriverà /arriva
9. subiranno /subiscono
10. vedrà /vede
11. raggiungeranno /raggiungono
12. verranno /vengono

Compito 3 (7 punti)

13. gli
14. si
15. gli
16. sua
17. gli
18. lo
19. suo

Compito 4 (11 punti)

20. fosse
 21. facesse
 22. del
 23. mi rendevo conto che
 24. cui
 25. la loro
 26. le mani
 27. sono detto
 28. c'era
 29. quale
 30. ero
-

HALLOTT SZÖVEG ÉRTÉSE

- A feladatokat tartalmi szempontok alapján kell értékelni, azaz a nyelvtani és a helyesírási hibákat csak akkor kell figyelembe venni, ha azok a válasz megértését akadályozzák.
- Minden feladatban csak egy megoldás értékelhető. Több beírt megoldás esetén a válasz akkor sem fogadható el, ha közöttük van a jó megoldás is.
- Ha a vizsgázó ugyanarra a kérdésre egymást kizáró tartalmú megoldásokat ad, a megoldásra nem lehet pontot adni.

Compito 1 (6 punti)

2.	B	Chi va piano, va sano e va lontano.
---	C	Aprile, ogni goccia un barile.
3.	D	L'abito non fa il monaco.
4.	E	Non c'è rosa senza spine.
1.	F	Aprile, dolce dormire.
6.	G	Tutto il mondo è paese.
---	H	Se son rose fioriranno, se son spine pungeranno.
5.	I	Chi fa da sé, fa per tre.

1.	2.	3.	4.	5.	6.
F	B	D	E	I	G

Proverbi

Esempio: Se non ci si dà da fare e non ci si mette all'opera, non si ottiene nulla, come il pescatore, che deve stare costantemente attento, senza addormentarsi né distrarsi per riuscire a tirare su il pesce quando abbocca.

1. Questo è un proverbio popolare a sfondo laico, dato che si riferisce alle abitudini legate alle caratteristiche meteo del mese di aprile, tra le quali vi è anche il primo caldo, che induce una certa sonnolenza e, soprattutto, un diffuso senso di stanchezza.

2. Il proverbio significa che con la calma e la tranquillità si raggiungono i propri obiettivi; al contrario, chi agisce con troppa fretta e rapidità finisce per non ottenere assolutamente nulla.

3. L'espressione invita a diffidare delle apparenze, molto spesso ingannevoli ed illusorie, nel giudicare una persona. Spesso le persone non sono come appaiono a prima vista.

4. Questo proverbio sembra ricondursi alle generali leggi dell'equilibrio, per le quali ogni cosa deve avere degli aspetti che ne limitino il successo: in caso contrario, la sua diffusione non avrebbe limiti. Ogni cosa gradevole, rappresentata dalla metafora della rosa, ha qualche aspetto spiacevole, simboleggiato dalle spine.

5. Secondo questo proverbio, se una persona intraprende da sola un'attività può riuscire a farla sorprendentemente bene, meglio di quanto potrebbe fare se coinvolgesse altre persone.

6. Il proverbio significa che l'umanità ha molto in comune; proviamo, in fondo, gli stessi sentimenti e le stesse emozioni; le differenze derivano dall'ambiente e dall'educazione ricevuta.

(adattato da : <https://it.wikipedia.org/wiki/Proverbio>)

Compito 2 (10 punti)

Più grande è il cervello, più l'animale è veloce, o almeno così dice la teoria.

(7) intelligente

Gli uomini hanno un cervello un po' meno grande rispetto alle donne.

(8) più

Un famoso pappagallo giallo africano, sapeva contare fino a 10 oggetti.

(9) grigio

Secondo uno studio, i gatti hanno un cervello più grande perché sono più socievoli.

(10) cani

Una sociologa ha insegnato al suo gatto a rotolarsi quando gli chiede se vuole mangiare.

(11) (le) coccole

Alla fine del XVIII secolo furono utilizzati i gatti per inviare i messaggi.

(12) XIX / 19. / diciannovesimo

Nell'esperimento "micio-express" il primo gatto raggiunse la frontiera in meno di cinque ore.

(13) (sua) destinazione

I piccioni viaggiatori erano molto più abili dei gatti postini.

(14) veloci

Secondo gli esperti, la generosità dei gatti è la prova della loro grande intelligenza.

(15) curiosità

Secondo un sondaggio effettuato negli Stati Uniti sono i proprietari di gatti che hanno più probabilità di essere più istruiti.

(16) nel Regno Unito

Sono più intelligenti i cani o i gatti?

Questo dibattito sul quoziente intellettivo ha sollevato le ire degli amanti dei cani e dei gatti per decenni. E, di solito, vincono i cani.

Per prima cosa, i cani hanno cervelli più grandi dei gatti e, più grande è il cervello, più l'animale è intelligente, o almeno così dice la teoria. Ma non sempre le dimensioni del cervello corrispondono all'intelligenza. Gli uomini, per esempio, hanno un cervello un po' più grande rispetto alle donne, ma non sono necessariamente più intelligenti. E a dispetto del fatto di avere un cervello piccolo Alex, un famoso pappagallo grigio africano, sapeva contare fino a 10 oggetti ed aveva un vocabolario di più di 100 parole.

Secondo un recente studio dell'Università di Oxford, i cervelli dei cani sono cresciuti di continuo, mentre i cervelli dei gatti sono rimasti pressoché invariati da quando sono stati addomesticati circa 8.000 anni fa. Il motivo: i cani sono più socievoli dei gatti e, più l'animale è socievole, più grande è il cervello e, quindi, l'animale è più intelligente.

Forse i proprietari di gatti dovrebbero insegnare loro qualche gioco. Joan Liebmman-Smith, sociologa e scrittrice, ha insegnato al suo gatto a rotolarsi quando gli chiede se vuole le coccole. E lo fa ... quando ne ha voglia.

(pausa)

Alla fine del XIX secolo si utilizzarono i gatti, invece dei piccioni viaggiatori, per inviare i messaggi. In un esperimento detto "micio-express", i messaggi vennero messi in sacchetti

impermeabili e fissati attorno al collo di 37 gatti. Il primo gatto raggiunse la sua destinazione in meno di cinque ore. Tutti gli altri trovarono la strada di casa entro 24 ore. Anche se i piccioni viaggiatori erano molto più veloci, i gatti postini erano senza dubbio più abili.

Secondo alcuni esperti i gatti sono, infatti, intelligenti come i cani, solo con un diverso tipo di intelligenza. E gli esperti sostengono che la curiosità dei gatti è la prova della loro grande intelligenza.

Un sondaggio tra proprietari di animali domestici nel Regno Unito potrebbe rendere i proprietari di cani ancora più arrabbiati. Secondo alcuni ricercatori, i proprietari di gatti sono apparentemente più intelligenti dei proprietari di cani. O, almeno, hanno più probabilità di avere un diploma di scuola superiore.

(adattato da: www.cercoilgatto.it/site)

Compito 3 (8 punti)

	vero	falso
17.	X	
18.		X
19.	X	
20.		X
21.		X
22.	X	
23.		X
24.		X

Letteratura gialla

Il giallo è un genere di narrativa popolare di successo, nato verso la metà del XIX secolo e sviluppatosi nel Novecento.

L'oggetto principale della letteratura gialla è la descrizione di un crimine e dei personaggi coinvolti. Si parla in modo più specifico di poliziesco quando, assieme a questi elementi, hanno un ruolo centrale le indagini che portano alla luce tutti gli elementi della vicenda criminale.

(pausa)

È probabile che il giallo sia nato con la pubblicazione, nel 1841, de *Gli omicidi della rue Morgue* di Edgar Allan Poe, in cui compare il personaggio di Auguste Dupin, le cui straordinarie capacità deduttive gli permettono di risolvere casi criminali. Assomiglia a Sherlock Holmes, protagonista del romanzo *Uno studio in rosso* del 1887. Quello che alcuni considerano il primo romanzo giallo scritto in italiano è *Il mio cadavere* di Francesco Mastriani, del 1853.

Da allora il genere ha conosciuto sempre maggior successo, dapprima soprattutto di pubblico e poi di critica. Numerosi i generi e gli autori che si sono ispirati al giallo. Attualmente sono molto conosciute, per esempio, le opere di Andrea Camilleri sul commissario Montalbano e quelle di Carlo Lucarelli sull'ispettore Coliandro.

(pausa)

Il giallo deduttivo, chiamato anche giallo classico, rappresenta la tipologia più antica e tradizionale del giallo: un investigatore, spesso privato o dilettante, indaga su un delitto e scopre il colpevole in base a indizi più o meno nascosti e fuorvianti. Le storie si svolgono in un ambiente isolato (ad esempio una villa in campagna, un albergo, un treno in viaggio) ed i sospettati fanno parte di una cerchia ristretta e ben definita. Nel giallo classico hanno grande importanza sia il sistema utilizzato dall'assassino per compiere il delitto, sia gli alibi ed i moventi dei personaggi.

Nel giallo psicologico l'autore si concentra, più che sugli indizi materiali o sulla descrizione di un ambiente criminale, sulla figura del protagonista, spesso eroe negativo, e sui rapporti tra i vari personaggi. In genere, la struttura del giallo psicologico è più elaborata di quella del giallo classico.

(adattato da: https://it.wikipedia.org/wiki/Letteratura_gialla)

Átváltási táblázat

Feladatpont	Vizsgapont
24	30
23	29
22	27
21	26
20	25
19	24
18	22
17	21
16	20
15	19
14	17
13	16
12	15

Feladatpont	Vizsgapont
11	14
10	12
9	11
8	10
7	9
6	7
5	6
4	5
3	4
2	2
1	1
0	0

Az íráskészség értékelése

Első feladat

Összefoglaló táblázat az értékelési szempontokról

Értékelési szempontok	Maximális pontszám
Tartalom és a szöveg hosszúsága	4
Szókincs, kifejezésmód	4
Nyelvhelyesség, helyesírás	4
Összesen	12

Amennyiben a dolgozat a *Tartalom és a szöveg hosszúsága* szempont alapján 0 pont, akkor nem értékelhető a többi szempontok alapján sem, azaz az összpontszám is 0.

Az értékelési szempontok kifejtése

Tartalom és a szöveg hosszúsága

Ezen a szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó hogyan valósította meg a kommunikációs célt; hány irányító szempontra tért ki, és milyen mélységben tárgyalta őket; megfelelő hosszúságú szöveget hozott-e létre.

Szókincs, kifejezésmód

Ezen a szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó által használt szókincs megfelel-e a témának, a szituációnak és a közlési szándéknak; hogy a szóhasználat az emelt szintnek megfelelő igényességet és változatosságot mutat-e.

Nyelvhelyesség, helyesírás

Ezen a szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó által létrehozott szöveg megfelel-e a mondattan, az alaktan és a helyesírás normáinak; hogy a mondszerkezetek és a nyelvtani struktúrák tekintetében mennyire igényes a szöveg nyelvhasználata.

Értékelési skála (első feladat)*Tartalom és a szöveg hosszúsága*

4 pont	3–2 pont	1 pont	0 pont
A vizsgázó tökéletesen megvalósította a kommunikációs célokat. Valamennyi irányító szempontot megfelelően kidolgozta. A szöveg hosszúsága eléri a 120 szót.	A vizsgázó többnyire megvalósította a kommunikációs célokat. Az irányító szempontok közül kettőt megfelelően dolgozott ki, a harmadikat csak részben (3 pont), illetve egy irányító szempontot megfelelően, a másik kettőt részben (2 pont).	A vizsgázó részben valósította meg a kommunikációs célokat. Az irányító szempontok közül egyet megfelelően dolgozott ki, ezen kívül még egyet részben, a harmadikat egyáltalán nem, illetve valamennyi irányító szempontot csak részben.	A vizsgázó nem valósította meg a kommunikációs célokat. Az irányító szempontok közül egyet sem dolgozott ki megfelelően. A szöveg terjedelme nem éri el a 60 szót.

Amennyiben a létrehozott szöveg terjedelme **meghaladja a 225 szót**, a *Tartalom és a szöveg hosszúsága* pontszámából **1 pontot le kell vonni**.

A *Tartalom és a szöveg hosszúsága* szempont alapján adott pontszám **0 pont**, ha a szöveg **60 szónál rövidebb**.

Szókincs, kifejezőmód

4 pont	3–2 pont	1 pont	0 pont
A szöveget a témának és a közlési szándéknak megfelelő, választékos szókincs, igényes nyelvhasználat jellemzi.	A szöveget a témának és a közlési szándéknak megfelelő, viszonylag bő szókincs jellemzi. A vizsgázó törekszik az igényes nyelvhasználatra. A szóhasználat csak néhány helyen nem megfelelő, ez azonban nem nehezíti jelentősen a szöveg megértését.	A szöveget kevésbé változatos szókincs és a szinthez képest egyszerűbb nyelvhasználat jellemzi. A vizsgázó nem törekszik igényes nyelvhasználatra. Sok a szóismétlés, több helyen nem megfelelő a szóhasználat, ami esetenként nehezíti a mondanivaló megértését is.	A szövegben felhasznált szókincs szegényes, a nyelvhasználat igénytelen. A nem megfelelő szóhasználat több helyen nehezíti a szöveg megértését.

Nyelvhelyesség, helyesírás

4 pont	3–2 pont	1 pont	0 pont
A szöveget igényes nyelvhasználat jellemzi, a vizsgázó változatos és igényes nyelvtani szerkezeteket használ, mondatszerkesztése is igényes. A szöveg hibátlan, vagy csak kevés, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hiba található benne.	A vizsgázó törekszik igényes nyelvtani szerkezetek használatára és az igényes mondatszerkesztésre. A szövegben több, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hiba vagy egy-két, a szöveg megértését nehezítő hiba található.	A vizsgázó egyszerű nyelvtani szerkezeteket használ, és nem törekszik igényes mondatszerkesztésre. A szövegben sok, a szöveg megértését nem befolyásoló, vagy néhány, a szöveg megértését nehezítő hiba található.	A szöveget nem a szintnek megfelelő, túlságosan egyszerű nyelvtani szerkezetek és igénytelen mondatszerkesztés jellemzi. A szövegben sok, a szöveg megértését nem befolyásoló és több, a szöveg megértését nehezítő hiba található.

Második feladat

Összefoglaló táblázat az értékelési szempontokról

Értékelési szempontok	Maximális pontszám
Tartalom és a szöveg hosszúsága	6
Szövegalkotás	2
Szókincs, kifejezésmód	5
Nyelvhelyesség, helyesírás	5
Összesen	18

Amennyiben a dolgozat a *Tartalom és a szöveg hosszúsága* szempont alapján 0 pont, akkor nem értékelhető a többi szempontok alapján sem, azaz az összpontszám is 0.

Az értékelési szempontok kifejtése

Tartalom és a szöveg hosszúsága

Ezen a szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó hogyan valósította meg a kommunikációs célt; hány irányító szempontra tért ki, milyen mélységben tárgyalta őket, mennyire sikerült a témát tágabb kontextusba helyeznie és érvekkel alátámasztania véleményét; megfelelő hosszúságú szöveget hozott-e létre.

Szövegalkotás

Ezen a szemponton belül azt értékeljük, hogy logikus-e az irányító szempontok, az ezekhez kapcsolódó gondolatok és a vizsgázó véleményét alátámasztó érvek elrendezése; megfelelő-e a gondolati tagolás, azaz van-e bevezetés és befejezés; hogy a vizsgázó hogyan alkalmazza a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit.

Szókincs, kifejezésmód

Ezen a szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó által használt szókincs megfelel-e a témának, a szituációnak és a közlési szándéknak; hogy a szóhasználat az emelt szintnek megfelelő igényességet és változatosságot mutat-e.

Nyelvhelyesség, helyesírás

Ezen a szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó által létrehozott szöveg megfelel-e a mondattan, az alaktan és a helyesírás normáinak; hogy a mondszerkezetek és a nyelvtani struktúrák tekintetében mennyire igényes a szöveg nyelvhasználata.

Értékelési skála (második feladat)*Tartalom és szöveg hosszúsága*

6 pont	5–4 pont	3–1 pont	0 pont
A vizsgázó tökéletesen megvalósította a kommunikációs célokat. Valamennyi irányító szempontot megfelelően kidolgozta. A szöveg hosszúsága eléri a 200 szót.	A vizsgázó többnyire megvalósította a kommunikációs célokat. Az irányító szempontok közül kettőt megfelelően dolgozott ki, a harmadikat csak részben (5 pont), illetve egy irányító szempontot megfelelően, a másik kettőt részben (4 pont).	A vizsgázó részben valósította meg a kommunikációs célokat. Az irányító szempontok közül egyet megfelelően dolgozott ki, ezen kívül még egyet részben, a harmadikat egyáltalán nem, illetve valamennyi irányító szempontot csak részben.	A vizsgázó nem valósította meg a kommunikációs célokat. Az irányító szempontok közül egyet sem dolgozott ki megfelelően. A szöveg terjedelme nem éri el a 100 szót.

Amennyiben a létrehozott szöveg terjedelme **meghaladja a 375 szót**, a *Tartalom és a szöveg hosszúsága* pontszámából **1 pontot le kell vonni**.

A *Tartalom és a szöveg hosszúsága* szempont alapján adott pontszám **0 pont**, ha a szöveg **100 szónál rövidebb**.

Szövegalkotás

2 pont	1 pont	0 pont
A szöveg felépítése, az irányító szempontok és az ezekhez kapcsolódó gondolatok, érvek elrendezése logikus. A vizsgázó megfelelően használja a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit, koherens szöveget hozott létre. A szöveg formai tagolása megfelelő.	A mondanivaló nem mindenütt logikus elrendezésű, sok a gondolatismétlés. A mondatok több helyen nem kapcsolódnak egymáshoz. Amennyiben a szöveg formailag nem megfelelően tagolt, az alacsonyabb pontszámot kell adni.	A mondanivaló nem logikus elrendezésű, a gondolatok esetlegesen követik egymást. A szöveg tagolatlan és áttekinthetetlen, túlnyomórészt összefüggéstelen mondatokból áll.

Szókincs, kifejezőmód

5–4 pont	3–2 pont	1 pont	0 pont
A szöveget a témának és a közlési szándéknak megfelelő választékos szókincs, igényes nyelvhasználat jellemzi.	A szöveget a témának és a közlési szándéknak megfelelő, viszonylag bő szókincs jellemzi. A vizsgázó törekszik az igényes nyelvhasználatra. A szóhasználat csak néhány helyen nem megfelelő, ez azonban nem nehezíti jelentősen a szöveg megértését.	A szöveget kevésbé változatos szókincs és a szinthez képest egyszerűbb nyelvhasználat jellemzi. A vizsgázó nem törekszik igényes nyelvhasználatra. Sok a szóismétlés, több helyen nem megfelelő a szóhasználat, ami esetenként nehezíti a szöveg megértését is.	A szövegben felhasznált szókincs szegényes, a nyelvhasználat igénytelen. A nem megfelelő szóhasználat több helyen nehezíti a mondanivaló megértését.

Nyelvhelyesség, helyesírás

5–4 pont	3–2 pont	1 pont	0 pont
A szöveget igényes nyelvhasználat jellemzi, a vizsgázó változatos és igényes nyelvtani szerkezeteket használ, mondat szerkesztése is igényes. A szöveg hibátlan vagy csak kevés, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hiba található benne.	A vizsgázó törekszik az igényes nyelvtani szerkezetek használatára, az igényes mondat szerkesztésre. A szövegben több, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hiba vagy egy-két, a szöveg megértését nehezítő hiba található.	A vizsgázó egyszerű nyelvtani szerkezeteket használ, nem törekszik igényes mondat szerkesztésre. A szövegben sok, a szöveg megértését nem befolyásoló vagy néhány, a szöveg megértését nehezítő hiba található.	A szöveget nem a szintnek megfelelő, túlságosan egyszerű nyelvtani szerkezetek és igénytelen mondat szerkesztés jellemzi. A szövegben sok, a szöveg megértését nem befolyásoló és több, a szöveg megértését nehezítő hiba található.